

Bobory Zoltán

Ne vigadjatok!

Ne vigadjatok, gyűlölködők, még ne vigadjatok.
Fekete, csillogó rögökbe kapaszkodó kezeinket
látja még az Isten. Hallja könnyörgésünket...
Hát inkább imádkozzatok: legyen irgalmas

Nyugtass meg, Uram, minket jóságoddal, tartsd
meg, kérünk, emberségünket, s ments meg
a gonosz bosszúvágytól, hogy igaznak érezd majd
imáinkat - amivel hozzád fordulunk védelemért...

Tudod, Uram, tudod, nagy a veszedelmünk.
Elszakítanak népedet tőled, hittelen gügyögők
magunkra maradottan járhatnánk utunkat,
lerongyolódva, szomjazó, céltalan vakok sora.

Nem akarhatod – Uram – hogy idegen istenek
gyilkosok módjára megfosszanak kegyelmedtől,
amivel éltetsz minket, világod hű alattvalóit.
Védj meg minket – Uram – a gonosz bosszútól.

Beijedt, faluvégi kutyák ugatásától nem félünk,
meghajolni csak a földnek fogunk, s urunk előtt.
Titeket majd elemészt a tűz, amit ő hozott
a világunkra, mi másért, mint hogy égjen...!

Ne vigadjatok, gyűlölködők, még ne vigadjatok.
Lássátok, halljátok inkább jeleit a mi jövőnknek.
Akik itt élünk, s halunk, ha kell Ez az akarata!
Mi nem koszos tócsában, az égen látjuk arcunkat...

P. Maklári Éva verseit olvasom

a Vajda János-díj mellé, a 75. jegyében

Költőtárs!

Tudom, most tiltakozol.
Mint mindig, zavartan
a dicsérő szavak ellen.
Maradj ilyennek!
Bízd magad azokra,
akik, ha könnyezve vagy
könnyítő mosollyal leteszik estéknént
a könyvedet ágyuk mellé,
csodák és titkok jelennek meg
álmaikban s világosság.
Amit ha megköszönnek neked,
higgy a fénynek szemükben...

Most, hogy olvasom verseidet,
összehívnám egy hatalmas, világos,
zsongó terembe az összesét,
szavaidból szomjasan merítő diákjaidnak,
akiknek elméjét, lelkét igazgattad,
nyesegetted és simogattad...

Felolvasnék verseidből.

Elmondanám, hogy te tudod, ki az,
aki ismer igaz választ a kérdésekre,
tudod, mit kíván a lélek és
miféle hangot, színeket szeret az ember.
Te tudod, ha elmennek az apák,
akkor a nomád sátorban összegyűlteknek
ki lenne az, aki elkezdené az imádságot,
az éneket, és kiszínezné a sátor falát.

Csak annyit mondanék végül,
hogy nézzenek a szemedbe, hallgassák
a hangod, ha tisztaságot akarnak, ha a
mélységet keresik a lélekben,
a reménytelenségben a hitet, szeretetet.

Megerősödne bennük, micsoda
kincset szórtál elébük,
a legtöbbet, legnemesebbet, amit
kaphatnak: magadat, tudásod, lelked.
Kinyitnám aztán a terem ajtaját,
s ők kitódulnának a fényre,
a tiszta levegőre és felnéznének az égre...

Fentről

Fölfelé egyre meredekebb
és keskenyebb az ösvény.
Kövek tördelik léptedet,
ruhádat bokrok szaggatják.

Fogytán a levegőd, nem érzed
az odahagyott rétek illatát.
Ködös szürkeségbe érsz,
csípős, hideg szél járja át tested.

Nincs visszaút. Erőd elhagy.
A hited visz előre, fölfelé –
a remény, hogy fölérsz a csúcsra.
Amit álmaidban láttál s vágytál.

Arcok jelennek meg előtted,
hangokat hallasz, biztatást:
föl ne add, el kell mondanod,
milyen is az út s milyen ott fent...

Úgy térsz onnan vissza, ahogy
anyád, apád érkezik hajnalonta,
akik megfogják kezedet:
mi vagyunk fiam, örökké veled.

A fa

Némelyik ága földig hajol,
mások, az ég felé nyújtózkodnak,
akár anyjához kéredzkodó
gyermekmosoly.

A friss lombon belül az ágak,
mint szeretkezők igyekeznek a fényre;
fészekrakásra hívják az énekes madarakat:
legyen élet
közöttünk.

A törzsön az elváló kéreg alatt
hangyák munkadalát véled.
Lent, gyászruhás gyökerek
napsugaras gyümölcsről álmodnak
örök vágyakat.

P. Maklári Éva

A Duna-parton

Nézem a Dunát, mint Te nézted egykor
a rakodó-part alsó kövén ülve.
A nyugalom tere most ez a folyó,
alig hullámszik.
Apró fodrai tüllszoknya csipkék,
s mint gyöngyszemek
rakódik rá az emlékezet.
A kihülő csöndben, fáradtan a múltó
időtől őrzi titkait.
Apró rándulásai vallanak csak a
beleoldódott gyászról,
mit feketétől feketéig cipel országokon át,
sirályokról álmodva
és fehér vitorlákról.

Hallgat a felszín, de fecseg a mély.
Ezer évünk kínja, bánata,
múlt és jelen fájdalma gyötri mély ereit,
az oda hulltak, az oda lóttek csontujjai
belekapaszkodnak a bombatölcsérekbe,
maradni akarnak, birkózva iszappal, szennyel,
nem csábítja szétlőtt nyakcsigolyájukat a tenger.
Itt hordta őket a föld,
koptatta cipőjüket a parti-sétány,
azon a hídon álltak,
mely most fölējük hajolva
fürkészi a hazai tájat.

Ezt a tájat, ahová Te
„egy megszerkesztett, szép, szilárd jövőt”
képzeltél *„komor vágyakozással”*.
Közös dolgaink mély sötétjében most is
harcsabajszerű indulat tátog,
hozza-viszi az ár,
s a Duna sem érti,
mikor jön végre kalózhajók helyett
a béke terhét cipelő lassú uszály.

2019. október 25.

Ma nem folyt vér a pesti utcán,
de a parkokban megrázkódtak az öreg
fák,ágaik között emlékek hintáztak:

tankdübörgős órák, menekülő percek,
talpuk körül haldokló, vörös falevelek.

Ma holt árnyak kószáltak a pesti utcán,
bicegett egy félbe vágott női láb,
virágokat szedtek szétlőtt tenyerekbe,
felhők fölé úzve a puskaapor szagát,
roncsolt házfalak mellé surrantak,
messziről láttak egy lyukas zászlót
lengeni a sebesült napfény sugarán.

...

Ma mobilok sétáltak a pesti utcán,
túrve műkörmök nyomkodását,
sportcipők futottak hegymagasra,
áttörve a város szürke rácsán,
ma csókokat lőttek a ligeti fák közt,
és pezsgők durrantak ebéd után,
október 25. volt,
s míg fogyatkozó barátait várta
a megvénült gyász, a Kossuth téren
könnyezni kezdtek
a kőbe hegesedett vérerek.

Szíki Károly

A Motoros, a Kölyök és Bajusz

Mikor a Corvin köz már a hátuk mögött volt

Nincs gondolkodó, aki el ne tűnődne néha a 13 nap mélységein. Mindenki belekeveredett valahogyan. Ha nem akart róla tudomást venni, azzal. Aki belekeveredett egyik vagy másik oldalon, azzal. Más-más előjellel ott voltak a barikád egyik és másik oldalán. Egyiken a nemzetmentők, másikon a nemzetgyilkosok, de mindenkiben valami elkötelezettség lángja lobogott. Egyikben a bocskoros bolsevik talpnyaló hódolat, másokban a betolakodók, idegen magukfajták kizavarása, kiűzése, megsemmisítése. Az egyik védelmezte az emberiség egyik legnagyobb holokausztját, a lenini-sztálini gyilkos rezsimet, a másik meg akart tőle szabadulni. A megközelítően húszmilliós nemzetben az a szó, hogy magyar, megkapart valamit a lélekben és a porosodó emlékekben. Mert a forradalom hírére tizenhárom napig az is magyar lett, aki már elvesztette nyelvét, identitását, fogalma sincs arról, hogy merre folyik a Duna, honnan ered a Tisza, hogy a székelyt eszik vagy isszák, de most minden magyar eredetű ember magyar lett egy varázsütésre. Hazafinak érezte magát, aki Sztálin Jóskát élte, és az is, aki Kádárt lopta vissza a hatalomba. A köztes időben is csupa hazafiak futkostak fel s alá, amikor Nagy Imre kihirdette a statáriumot, és amikor elismerte a forradalmat. Hazafiak tülekedtek Gerő Ernő kézfogásáért, majd hazafiköntösben a fejét követelték. Hazafiúi érzés hatotta át, aki a régi rezsim szimbólumát, a Tisza Kálmán téri pártházat védelmezte Mező Imre oldalán, és hazafias tűz fűtötte az ostromlókat. Hazafias lökete volt a lecsöcselékezett nemzetvédőkre tüzelőknek és a legyilkolt lecsöcselékezetteknek is. A becsületes ember és a becstelen gyilkos is magára aggatta a hazafi táblát. Aki kitartott a végsőkig, éppúgy hitte, hogy a jövőért ontja vérért, mint a lerészegedett pufajkás gyilkos, aki lelőtte őt.

Az '56-os barrikádszínpadon valóban ott volt a nemzet egésze és telt házas előadásnak tapsolt a performance rajongó és a kosztümös sznob is. A kelet kelepcéje és a nyugat nyomógátja helyezkedett a szünetben a büfé asztal körül, hogy a legzsírosabb cubákat kiemelje. Itt voltak a kiemelt helyárasok és a zsöllyekategóriába soroltak. A világ újrafelosztása címen a hátsó termekben beindultak a játékautomaták, az asztalokon nagy tétben fogadtak minden mozdíthatóra, a tőzsde árfolyama meglendült. Nekik külön kedves volt az elhúzódó játék és intermezzó, a közbe iktatott szünet, mert a lebegtetett bizonytalanságban lehet a legnagyobbat kaszálni. Tudta mindenki, hogy a második rész véresebb komédia lesz, ezért rátöltöttek a vodkára még egy kis whiskyt, aztán még egy *bladimérit*, aztán mentek fel a márványlépcsőn a népsöpredék előadására.

A szenvedő és vérző tömeg látványa, Jani bácsi melankolikus esküje emléke elől szeretett volna kitérni a Motoros. Cikkakkosan haladt a romok között, cikkakkos gondokkal terhelten. „Valaki majd beilleszti a politika történelembe, létfilozófiába, mindegy, csak tegye meg”. Aztán arra gondolt, hogy minek és kinek? Ki érti meg, hiszen egy-két generáció, és kimosódunk az emlékekből. Csak az emlékezők haljanak meg, és a hatalom kimossa az agyakból... De azután rettenetes fájdalom járta át, mintha kilőtték volna a lábait alóla. Ráhajolt a kormányra, és száguldásba kezdett. Szégyellte magát, hogy már temet, pedig várják őt, reményt várnak tőle, és ő temetni kezdi, ami még véget sem ért. „A kötelező küzdelem árulása olyan, mint lefeküdni a barikád mögött, és halottnak tetetni magát, míg a többiek véres sebekkel elkeseredett küzdelmet vívnak a betolakodókkal szemben. Nem, nem adhatom fel, életben kell maradnunk a nemzet ítélő asztalához ha szólítanak, lehessünk tanúk.” Kerekei előtt sorjázta az ördögi mestermunka nyomai, a rombolás rettenetes bizonyítékai, amelyek azért vannak hogy az ember érezze, itt van, ő jele van ebben a borzalmas szenvedésben, mint felbujtó, minden rosszak atyja, a Sátán. Hadseregével és lelki tűzpatronjaival. Elég volt ezeket látni, a borzalmas szenvedés haláltusáinak motívumait. Ajtókeret, ereszcsonna, rongyok, ruhák, egy lyukas karosszék, szalmazsák, gyermekjáték, mindenféle kacat. Kacat, de mindegyik mögé oda kell képzelni egy embert, egy családot, hány és hány mestert, akik megalkották, míg a vásárlóhoz került, személyes szerelem fűződik hozzá, miként ehhez a forradalomhoz, és lassan kacat lesz, kidobandó törött bögre. Ebben a kétségbeeső összeviaskodásban gördült be az Üllői út sarkára. Meglehetően nagy csend fogadta, mintha fegyverszüneti tárgyalásra vonult volna el a két fél. Az út másik oldalán egy ávos tisztre lett figyelmes. Lelassított. Látta, hogy egy gyermek fölött áll, és pisztolyát a földön fekvőre szorítja, akiben mintha a Futárt vélte volna felismerni. Nem tévovázhatott. Megállt, s abban a pillanatban már lőtt is. Az ávos térdre borult a sorozattól. A motoros meghúzta a gázt, és befordult a Corvin közbe.

- Bajtársak! A másik oldalra vigyetek ki egy hordágyat – kiáltotta el magát.
- Motoros! Az Isten hozott – kiáltották tele torokból.
- Valóban az hozott, barátaim, és az is tart meg bennünket.
- Bajusz? Hol van?
- Itt vagyok bajnok. Már vártunk. A legfontosabb, hogy élsz...
- A leglényegesebb, hogy vagytok. Hányan maradtatok?
- Ötszázan.
- Az elég. Spártai sem volt több, mégis megfogták a szorost.
- Csak az árulón bukott ott is minden. Abból pedig nekünk is jutott egy tucat-ra való.
- Iván Kovács... Hallottam róla.

- Meg a hadsereg, meg a nyugat, meg minden ígéret...
- Mire készíted őket?
- Megesküdtünk, hogy kitartunk. A végsőkéig.
- S ha már nem?
- Mit nem?
- Ha már tovább nem, ha nincs értelme tovább?
- Ha ránk borul minden falával a Corvin?
- Igen, akkor.
- Tovább egy sarokkal.
- És azután?
- A határig kitartunk...
- És te, ki vagy, barátom?
- Kölyök vagyok, innen a Práterből.
- Tudod, Motoros – szólt közbe Bajusz – mi nem vagyunk ám egyedül, hátvédeink legalább olyan elszántak, mint mi. A Práter utca parancsnoka, akit itt látsz, Kölyök és csapata a mi akkumulátorunk. Rájuk a legvégsőkéig számítunk.
- És továbbmentek, valóban, Kölyök?
- Mondtam. Egészen a határig, szemtől szembe! Nem háttal, futva, hanem szemtől szembe az ellenséggel.
- Micsoda különbség.
- És különlegesség – szólt közbe Bajusz. Fegyvereik is vannak, de ha még tudsz hozatni Motoros, az jó. Ebből a sok is kevés.
- Még áll egy-két raktárunk. A csend vihar előtti. A csendes falka várakozik. Ilyekor feltűnően türelmes.
- Ilyenkor?
- Amikor gyors cselekvésbe kezd. Összegyűjti a sokaság erejét és lecsap. A bekebelezéshez koncentrált csend és türelem szükséges.
- Mi a préda vagyunk.
- Sirasson meg az anyátok benneteket, ragadozó dögevők!
- Igyekezniem kell, amíg el nem vágnak minden utat. Petyka induljunk.
- És te?
- Én? Mi van velem?
- Te mit lépsz, ha a végjátszma közeleg?
- Csepel igazi hősi homlokzat. A Baross tér is, a Széna tér nemkülönben és még száz és száz jó sejt Pesten és az országban. Elmegyek ha ki nem lőnek Sopronba is. Ők a hűség városa. A hűség szimbóluma. Ha ott majd hangosan dörög a fegyver, meghallják Ausztriában is, s talán az ő rádiójuk jobban felerősödik a Nyugat felé. Erre is számítok, ha már addig sodornának minket. A végjátszmat is megterveztem, ahogyan te is, Bajusz, Kölyök. Mert az elárultnak és elárultnak még az is

feladata, hogy a férgek alól kimásszon, hogy azok fel ne falják. Az én végjátzmám-ban ott vagytok ti is. Azt hiszem, aki a rémületben először lép, az lépéselőnybe kerül, amit csak meg kell utána tartania.

- Milyen lépés, barátom.
- Meghalni mindenkinek egy fronton a legnagyobb badarság lenne. Akkor nem csak hősök, hülyék is lennénk, és rövidre zárnánk a forradalmat.
- Kisülne, mint egy rossz akkumulátor.
- Mi pedig akkumulátor kell legyünk akkor is, ha már úgy tűnik, nincs remény, amikor a legnehezebb élve tartani azt, ami a legnehezebben ébred: a reményt. Nem hátrálok, amíg tehetem, összegyűjtöm a szétszóródott erőket, és lázítok, és lecsapunk a legváratlanabb pillanatokban. Ha már itt nem lehet, a hegyekben gyülekezünk és lecsapunk.
- De ezt meddig lehet így, Motoros? – suttogta a kérdést Kölyök.
- Nem tudom. Végtelen düh van bennem. Ha elveszítünk már mindent, akkor is újra kell kezdeni. Ha korábban nem, a nemzeti ünnepen, forradalmunk szülő-atyja napján, március 15-én. Megtervezzük...
- Emlékszel, a pártház ostrománál is a megtervezőkről beszéltünk.
- Igen, és abba mi bele is estünk, és azért jöttek vissza. Most mi tervezzük meg a jövőt, hogy ők essenek bele a mi csapdánkba.
- Motoros! Nincs olyan, hogy a mi, hogy a miénk, hogy egyszer, mert minden csak ma van, ezzel az iszonyú csenddel és a holnap, amikor vérünket veszik.
- Én újra kezdem. Megtaláltok, ha akartok, ha még éltek. Még itthon, ha még élek. Azután bárhol a világon megtaláltok, hogy újra kezdjük.
- Hogy befejezzük.
- Halljátok? Jönnek. Dübörög a halál.
- Ácsolják a bitókat.
- Sosem gondolt dübörgésbe kezd a düh. A sértődött hatalom dühe, hogy oda-vertünk a véres szájára.
- Dörög az agresszor, hozza a megkövült rendet.
- Mennem kell. Ne legyetek hősi halottak, mert az nem kifizetődő. Öleljük meg egymást!

Férfiak, harcban férfivá érett gyerekek ölelték egymást, mint egy halálba menő regiment. A motoros szemében könnyek gyűltek, s amint felemelte tekintetét, hogy a csöppek legördülését feltartóztassa, felnézett az égre. Az esőcsatornán egy fehér macska lépdelt. A pókfonálon függő emberéletek felett egy új típusú léte-zésmodell sétált puha talpakon. Legközelebb az Úrhoz. Fehér diadal jelent meg, macska képében.

Kölyök elmerengve nézett Motoros után, majd csak ennyit szól: Nyugat felé fordul arcom, a harcom, a harcom... Könnyek árasztották el arcát.

Szűk Balázs

Valaha vétlen

Valaha mélyben éltünk,
Neptunusz gyöngyei velünk:
Vetélkedtünk vétlenül.

Lassulva élt az idő,
Férfiből nőtt ki a nő,
Nem volt a Nap temető.

Múltjaink elnémultak:
Mostanra zord hó tapad
Álmunkba és arcunkba.

Fagyos beszéd s szél köröz
A kék városok fölött,
Sírunk gyöngyeink között.

Férfi lepkével
(1999, bronz, 26×23×15 cm)

Török Nándor

A XXI. század költői

*„Ne fogjon senki könnyelműen
A húrok pengetéséhez!”*

(Petőfi: XIX. század költői)

Még áll a ház, hol világra jött az, ki huszonhat évet élt.
Még hantján valahol sír a rög, emlékezzünk hát épp ezért.

Világos fájdalmas szelleme kísérti elménk éjhonát.
Fényeit befogni kellene, ne élje tovább fénykorát.

A szabadságunk nem álom csak. Vágyaink szárnya eltörött?
E képletes ősi járomnak a súlya rajtunk nem örök.

Mély tisztelettel a múlt felé lerágott csontját hagyjuk ott.
Lépünk úgy újra tükrünk elé, mint, aki új esélyt kapott.

*„Vannak hamis próféták, akik azt hirdetik nagy gonoszan,
Hogy már megállhatunk, mert itten az ígéretnek földje van.”*

De tudd, itt élned, halnod kell és a kesergés nem segít.
Ha kell, erővel halmozd fel új bölcsességek ezreit.

„Nagy munkát vállal az magára, ki most kezébe lantot vesz.”
Mondd, hol van annak a határa, hogy pajzsod végre hangod lesz?

Tűröd, hogy valótlan szólások irányítják a ma tetteit:
Híg szavak súlya kilóra sok, s a naiv embert ellepik.

A történelem így önmagát ismétli meg, ha ráhagyod.
Lantod zenéjét az hasza át, mit igaz Költőnk ránk hagyott.

Lángoszlop légy, vagy szelíd mécses, csak világíts a mindenit!
Izzó szavad legyen erényes (!), csak úgy jó, s mást is felhevít.

Kiskőrös felé

Itt könnyen érthető, miért
puszta igazán a puszta.
Így télvíz idején a Nap
tán még felkelni is lusta.

A szabadságnak múltja van,
s a múlt a jelent részegen
úgy kergeti, mint tél az őszt
a barackültetvényeken.

Feleúton szembe jön egy
tettekben fogant hangulat,
Petőfi ifjú szelleme
minden csárdában ott mulat.

Szülőházához érkezem,
s feledem a kor bánatát,
véle mulatok hajnalig:
elképzelek egy jobb hazát

(mit ő már rég megálmodott),
hol *szabadság és szerelem*
teszi szebbé a világot...,
de embernél a kegyelem!

S nem pusztába kiáltott szó,
amit az ajkam eldadog
úton a téli világban,
hol lesnek rám az ordasok.